

אביעד משה אינו היחיד. הילדים האלה לא יכולים לחכות

בישראל אין הכרה כי ילדים החשופים לאלימות במשפחה הם נפגעי התעללות, למרות שמחקרים רבים מעלים כי הם חווים תסמינים פוסט טראומטיים קשים, לעיתים אף יותר מפעמים בהן חוו את האלימות על בשרם

אשר בן אריה 09:48 09.11.2020

בשבוע שעבר פורסם כי הפרקליטות הגישה כתב אישום מתוקן נגד אביעד משה ממצפה רמון שדקר את אשתו שירה איסקוב 20 פעמים, בניסיון רצח שהרעיד את המדינה. משה נאשם עכשיו גם בהתעללות בבנם הפעוט, רק בן שנה ועשרה חודשים, לאחר שכפה עליו לצפות בנסיון הרצח הנורא למרות הפצרותיה של אשתו להרחיק אותו מהמקום.

ילדים העדים לאלימות בין הוריהם נותרים ברוב המקרים שקופים; מאמציהם של אנשי המקצוע בתחומי הרווחה, הבריאות, אכיפת החוק והמשפט מתמקדים בדרך כלל בהבטחת שלומה של האישה, איסוף ראיות, הרחקת הפוגע, הרשעתו והבאתו לדין. בישראל אין הכרה כי ילדים החשופים לאלימות במשפחה הם נפגעי התעללות, למרות שמחקרים רבים מעלים כי הם חווים תסמינים פוסט טראומטיים קשים, לעיתים אף יותר מפעמים בהן חוו את האלימות על בשרם.

ילד הנוכח בארועי אלימות בין הוריו נמצא בתוך בין שתי דמויות שאליהן הוא קשור ואותן הוא אוהב. כאשר הורה אחד תוקף ופוגע, ההורה השני נמצא בסכנה - דבר הגורם לילד לחוש כי הוא עצמו נמצא בסכנה, גם אם האלימות אינה מופנית כלפיו. במקרים רבים הילדים הנוכחים בזירה עלולים להפגע מאלימות שאיבדה שליטה, גם אם לא הייתה כוונה לפגוע בהם ישירות. לעיתים הפוגע רואה בילד חלק בלתי נפרד מבת זוגו ועל כן מאיים בפגיעה גם בו.

כך או אחרת, ילדים העדים לאלימות במשפחה חווים התעללות רגשית קשה ביותר. הגיע הזמן שיוכרו כמי שזכאים לטיפול ייעודי שייתן להם כלים להתמודד במצבים בלתי אפשריים שהם חווים ויסייע להם להרפא מהטראומה. הם לא יכולים לחכות עד שהוריהם יקבלו החלטות לגבי חייהם; ייתכן שהאם תחליט לצאת למקלט, או שהאב יעצר או יורחק מהבית, שההורים יחליטו לפנות לטיפול או ייפרדו. תהליכים כאלו לוקחים לרוב שנים רבות, כשבניתיים גדלים בבתים אלימים ילדים שלהוריהם ניתנה עוד הזדמנות טיפולית, עוד נסיון שיקום, עוד מאסר על תנאי וכיוצא בזאת. לכל ילד יש רק תקופת ילדות אחת. בעגה המקצועית יש מושג המתייחס לכך, "זמן ילד".

מגיע לילדים הללו שיראו אותם, שיכירו בהתעללות שהם חווים ויעניקו להם סיוע רגשי, ללא קשר להחלטות של הוריהם בנוגע למערכת היחסים האלימה. מבורכת החלטת הפרקליטות להתייחס בחומרה לסבל הנורא שנגרם לבנה הפעוט של שירה איסקוב, אשר היה חשוף לאלימות הקשה שביצע

הנאשם. אין ספק שכתב אישום זה תורם תרומה משמעותית לקידום ההכרה הציבורית והמשפטית בהתעללות הנפשית הקשה שחווים ילדים העדים לאלימות כלפי אחד מהוריהם. מגיע להם שנכיר בסבלם ובזכותם שקולם יישמע.

פרופ' אשר בן אריה הוא מנכ"ל מכון חרוב וחבר סגל בבית הספר לעבודה סוציאלית ורווחה חברתית ע"ש פאול ברוואלד באוניברסיטה העברית בירושלים.